

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І. І. МЕЧНИКОВА

Факультет романо-германської філології
Кафедра французької філології

Силабус навчальної дисципліни

**ОСНОВИ ПЕДАГОГІЧНОЇ
МАЙСТЕРНОСТІ**

Рівень вищої освіти:	Перший (бакалаврський)
Семестр, рік навчання:	2 (весняний) 2025-2026 навч. року
Обсяг:	3 кредити, загальна кількість годин – 90, з них: Для очної (денної) форми – 16 лекційних, 14 практичних, 60 годин на самостійну роботу; Для заочної форми – 6 лекційних, 4 практичних, 80 годин на самостійну роботу.
Мова викладання:	українська
День, час, місце:	Відповідно до розкладу
Викладачі:	Маріанна Олексіївна КНЯЗЯН , д. пед. н., професор кафедри французької філології
Контактна інформація:	kniazian1970@gmail.com
Робоче місце:	бульвар Французький, 24/26, кафедра французької філології (ауд. 125)
Консультації:	За затвердженим графіком (https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/rgf/kafedry-ta-inshi-strukturni-pidrozdily/french/informatsiia-dlia-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity)
Передреквізити:	«Педагогіка»
Постреквізити:	«Методика викладання іноземної мови і зарубіжної літератури», «Виробнича (педагогічна) практика»
Мета навчальної дисципліни:	Метою навчальної дисципліни є орієнтація здобувачів вищої освіти на професійно-творчий розвиток та саморозвиток, розширення свого досвіду, становлення педагогічної культури.
Завдання навчальної дисципліни:	Завданнями виступають формування професійної майстерності здобувача вищої освіти як майбутнього вчителя, його здатності до спілкування в освітньому просторі та в більш широкому контексті, культури мовлення, артистизму, готовності до налагодження позитивної педагогічної взаємодії з усіма учасниками освітнього процесу на засадах розкриття найкращих людських якостей, ресурсів, прагнень до самоактуалізації.
Очікувані результати навчання:	У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен знати про вимоги до професійної діяльності педагога, складові педагогічної майстерності, методи її формування впродовж професійної кар'єри; педагогічний такт, способи педагогічної

	<p>взаємодії, педагогічні правила культури суперечки, майстерність у керуванні психічним самопочуттям, елементи акторської майстерності в педагогічній діяльності;</p> <p>вміти визначати власний потенціал у професійному зростанні; ставити та вирішувати (автономно та в команді) проблеми професійної діяльності, критично оцінювати ті напрями, де вчитель може себе проявити як творча особистість, майстер, аналізувати власні результати та здобутки, оцінювати їх та коригувати, використовуючи цифрові технології навчання, планувати та організовувати освітній процес; проводити консультації з дотриманням норм державної мови та культури мовлення.</p>
Зміст навчальної дисципліни:	<p>Змістовий модуль 1. «Сутність, компоненти, чинники формування педагогічної майстерності майбутнього вчителя»</p> <p>Тема 1. Теоретичний базис педагогічної майстерності</p> <p>Тема 2. Дослідження передового педагогічного досвіду як засобу досягнення педагогічної майстерності</p> <p>Тема 3. Сутність і структура педагогічної діяльності</p> <p>Тема 4. Сутність і структура професійно-педагогічного спілкування вчителя</p> <p>Тема 5. Стилi педагогічного керівництва</p> <p>Тема 6. Педагогічний такт</p> <p>Тема 7. Способи педагогічної взаємодії</p> <p>Тема 8. Урок як діалогічна взаємодія</p> <p>Тема 9. Внутрішня техніка вчителя</p> <p>Тема 10. Елементи акторської майстерності в педагогічній діяльності. Зовнішність, міміка, пантоміміка, дикція, дихання, голос як елементи педагогічної техніки</p>
Методи навчання:	<p>Словесні: лекції, пояснення, обговорення, дискусії.</p> <p>Наочні: PowerPoint презентації.</p> <p>Практичні: усні та письмові доповіді, написання рефератів, аналітичного есе, підготовка презентацій, словничка термінів, письмових рекомендацій та вказівок.</p>
Рекомендована література:	<p style="text-align: center;">Основна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основи педагогічної майстерності. Опорні конспекти лекцій для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 014 «Середня освіта (фізична культура)», освітній ступінь «бакалавр» : навчальний посібник / укладач Хома Т.В. Ужгород : Поліграфцентр «Ліра», 2021. 112 с. 2. Основи педагогічної майстерності : практикум / Холковська І.Л., Волошина О.В., Губіна С.І. Вінниця : «Твори», 2019. 240 с. 3. Отич О. М. Основи педагогічної майстерності викладача професійної школи : підручник / О. М. Отич. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. 208 с. ISBN 978-966-189-334-3 4. Шумілова І. Загальнокультурна компетентність майбутніх учителів гуманітарних спеціальностей : навч. посіб. Бердянськ : Видавництво О.В. Ткачук, 2016. 192 с. 5. Kniazian M., Khromchenko O., Sushchenko L. Development of Future Teachers' Project Competence to design Learning Process of GE,

ESP, LSP. *The Journal of Teaching English for Specific and Academic Purposes*. 2021 : University of Niš, Republic of Serbia. Vol. 9, № 3. P. 495-504. <https://doi.org/10.22190/JTESAP2103495K>

6. Kniazian M., Khromchenko O. The ESP Lecturers' Self-Development Competence in Higher Educational Context. *The Journal of Teaching English for Specific and Academic Purposes*. 2019 : University of Niš, Republic of Serbia. Vol. 7, № 3. P. 385-393. <https://doi.org/10.22190/JTESAP1903385K>

Додаткова

1. Бобровицька С., Кісіль Д., О. Ласточкіна. Педагогічна майстерність вчителя початкових класів. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2021. № 10 (114). С. 16-24.

2. Глазкова І. Бар'єрна педагогіка. : монографія. Бердянськ : ФОП Ткачук О.В., 2014. 318 с.

3. Глазкова І. Компетентність майбутнього вчителя у запобіганні та подоланні педагогічних бар'єрів : монографія. Бердянськ : Видавництво О.В. Ткачук, 2013. 416 с.

4. Князян М. О., Романюк Д. Х. Теоретичні засади підготовки майбутніх учителів до виховання толерантності в учнях. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи*. Київ, 2020. Вип. 78. С. 106-109. DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-ps.series5.2020.78.23>

5. Князян М. О. Формування соціокультурної компетентності майбутніх учителів-філологів з використанням інтерактивних технологій. *Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету*. Ізмаїл, 2020. Вип. 48. С.133-138. DOI 10.31909/26168812.2020-(48)-17

6. Марченко О.Г. Основи педагогічної майстерності. Харків : Видавнича група «Основа», 2009. 112 с.

7. Левченко Я.Е. Формування професійної спрямованості майбутнього вчителя (теоретичний та методичний аспекти) : монографія. Харків : «Цифрова друкарня № 1», 2012. 416 с. (Бібліотека кафедри французької філології).

8. Перетяга Л. Є. Теоретичні засади формування голосової культури майбутніх вчителів : монографія. Харків : Планета-Принт, 2014. 312 с.

9. Резван О. О. Проблеми науково-педагогічної комунікації в аспекті підготовки кадрів вищої кваліфікації. *Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти* : зб. наук. праць / за ред. О. Г. Романовського. Вип. 745 (49) : у 2-х ч. Ч. 2. Харків : НТУ «ХП», 2016. 204 с. С. 68-74.

10. Сорочан Т. М. Феномен педагогічної майстерності як методологія трансформації професіоналізму педагогів Нової української школи. *Педагогіка і психологія*. 2019. 1 (102). С.5-12.

11. Хрестоматія з історії педагогіки : в 2-х т. Т. II. / за заг. ред. чл.-кор. НАПН України, д-ра пед. наук, професора А.В. Троцько. Харків : ХНАДУ, 2011. 525 с.

	<p align="center">Електронні інформаційні ресурси</p> <p align="center">Наукова бібліотека ОНУ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● загальний електронний каталог НБ ОНУ: URL: http://lib.onu.edu.ua/elektronnyj-katalog/ ● електронна бібліотека підручників: URL: http://lib.onu.edu.ua/elektronnaya-biblioteka-uchebnikov/ ● навчальні та методичні матеріали: URL: http://lib.onu.edu.ua/rgf/
Оцінювання:	У ході поточного контролю здобувач вищої освіти може отримати максимальну оцінку (100 балів) за кожну тему змістового модуля. Відповідь під час іспиту також оцінюється за 100-бальною шкалою. Загальна оцінка з навчальної дисципліни це середнє арифметичне суми балів за поточний контроль та підсумковий контроль.
ПОЛІТИКА КУРСУ («правила гри»): <i>Відвідування занять</i> <i>Регуляція пропусків</i>	Відвідування занять є обов'язковим. В окремих випадках навчання може відбуватись он-лайн з використанням дистанційних технологій. Відпрацювання пропущених занять має бути регулярним за домовленістю з викладачем у години консультацій. Порядок та умови навчання регламентуються «Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ імені І.І.Мечникова» (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/Pro_organizaciiu_osvit_procesu_2024.pdf)
<i>Дедлайни та перескладання</i>	Слід дотримуватися запропонованих у розкладі термінів складання сесії; перескладання відбувається відповідно до «Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти ОНУ імені І.І. Мечникова» (http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-kontrol_2022.pdf)
<i>Політика академічної доброчесності</i>	Регламентується «Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова» (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/acad_council/polozhennya-antiplagiat-2021.pdf)
<i>Використання електронних пристроїв на занятті</i>	Під час занять не дозволяється користуватися мобільними телефонами, які попередньо мають бути переведені у беззвучний режим. Електронні пристрої використовуються лише за наявності відповідної вимоги в навчальному завданні.
<i>Комунікація</i>	Всі робочі оголошення надсилаються через старосту академгрупи на електронну пошту, або через чат академгрупи у Telegram. Студенти мають регулярно перевіряти повідомлення і вчасно на них реагувати.